

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.797. Telefon 3112

M Zor:

Kosovo — Kumanovo!

Enkrat obletnica na severu, drugič na jugu. Za žalostno obletnico koroškega prebiscita je prišla navdušujoča obletnica začetka balkanskih vojn, bitke pri Kumanovem. V nedeljo bo poteklo dvajset let, odkar so Srbi po komaj štiri- ali petdnevem prodiranju zadeli na glavno turško vojsko pri Kumanovem. Preko 100.000 je bilo Turkov, Srbov okoli 80.000. Po dvodnevni bitki so bili Turki poraženi, kakor so bili pred več nego pet stoletji v dvodnevni bitki na Kosovem polju poraženi Srbi. Za Kosovom je prišlo Kumanovo, za porazom zmaga!

Mnogo se je že pisalo o obletnici tega častnega dogodka in še več se bo pisalo. V soboto na večer bo Ljubljana pokazala, koliko ji pomeni obletnica dneva, ko je nam, takrat še avstrijskim tlačanom, prišlo burneje utripati srce v veseljem pričakovanju, ko so se nam energičneje stisnile pesti v grožnji tiranov, ko so glasneje zadoneli naši klici po svobodi.

Nas, kot učitelje, kot narodne vzgojitelje pa mora pri tem zanimati še neko drugo vprašanje. Vprašanje: Kako je prišlo do Kumanovega? Kako je po Kosovem prišlo vendar Kumanovo? Odgovor na to vprašanje bo za nas zelo poučen in zanimiv. Iz suhih dejstev, napisanih v zgodovini, ni mnogo razvidno. Iz njih ni razvidno to, kar mislim. Na umu mi je namreč ono podrobno delo, ki so ga vršili od Kosovega dalje narodni vzgojitelji, narodni budniki in klicarji, pa naj so bili to četaši ali hajduki, guslarji ali daki, popi ali učitelji. Na misel mi prihajajo narodni pesniki, ko so pesnili pesmi o kraljeviču Marku, o carju Lazarju, na misel mi prihajajo vojvode, ki so podžigali narod in klicali na boj proti Turki, na misel mi hodijo junaki-mučeniki, ki so dali svojo kri v brezupni borbi proti nasilju in krivicam, ki jih Evropa ni hotela videti.

Kakšno delo so izvrševali vsi ti ljudje? Kaj je bil glavni njihov namen? — To, da obvarujejo v narodu spomin na prošlo svobodo in to, da bude in jačajo v narodu željo po zopetni prostosti. To je bil glavni, to je bil edini velji namen. Edino tem spominom, edino tej želji je pripisovali, da je prišlo za Kosovim Kumanovo.

Razumite me dobro: Srbski narod se ni osvobodil suženjskih verig zaradi junaštev in drznosti svojih vojvod, katerih je bilo sicer mnogo, a so bili v primeri z narodom vendar le posamezniki. Srbski narod se je zato zopet osvobodil, ker so bili vsi polni spominov na slavno prošlost in prežeti z upanjem na boljšo bodočnost. Ko je potem napočil dan, niso pripoznali nobene ovire, niso spoznali nobene žrtve za dovolj velike v dosegu tega, kar je moralo priti. Fatalistično so verovali v zmago,

brez premisleka so šli v smrt za svobodo Srbije, za svobodo svojih otrok.

Duh, ki so ga narodu vcepili njegovi vzgojitelji, je bil duh aktivnosti, je bil duh zmage.

Kakšen nauk sledi iz tega za nas učitelje, za nas vzgojitelje?

Tudi mi imamo še mnogo, česar ne smemo pozabiti!

Ali ne vidite na pobočjih Javornika mejnike, ali ne vidite v gorah pred Postojno, pred Idrijo mejnikov, ali ne vidite na vrhu Triglava, na vrhu te naše od nekdaj svete gore kamen, ki tvori mejnik? Ali naj mar to pozabimo? Ali ne vidimo s Triglava daleč, daleč preko Soče in daleč do sinjega morja? Ali ne vidimo tam našega naroda, ki trpi danes huje pod peto »kulturnega« naroda, nego je trpel južni del našega naroda pod jarmom nekulturnega ljudstva.

Ali ne vidite na grebenu Karavank cele vrste mejnih kamnov? Ali ne vidite na ono stran naše doline, naša jezera, naša mesta, naše Gosposvetsko polje? Ali ne vidite tam ljudstva, ki čaka, kakor so nekoč Srbi pod Turki čakali, da nastopi še zanje Kumanovo, da nastopi še zanje po Kosovem Kumanovo? Ves to vidite, vse to vam je pred očmi, tako blizu, da je treba samo roke iztegniti.

Ali naj na vse to pozabimo? Ali naj trpimo, da na to pozabi naše ljudstvo? Mi vzgojitelji bomo krivi, če ljudstvo res pozabi, kajti ljudstvo je kakor otrok dobrodušno in zaupljivo in pozabljivo. Ljudstvo zaupa svojim vzgojiteljem in veruje v tisto, kar od njih sliši. Zato še enkrat: mi vzgojitelji bomo krivi, če ljudstvo pozabi, kaj je onkraj tako tesnih meja.

Tovariši! Lotimo se dela in delajmo vztrajno! Ne obupujmo mi, če obupujejo drugi. Dvignimo glave v teh težkih časih in dvignil bo glavo tudi naš narod, ne priznajmo krivičnih nam vsiljenih mej in ne bo jih priznal tudi naš narod, pokažimo narodu nekdanja naša bivališča in videl bo bodočo združitev vseh naših bratov od Soče in Tržaškega Krasa do Gosposvetskega polja, od Zilske doline do Blatnega jezera. Gledal bo v duhu našo veliko domovino, dokler se ne bo obistinila.

In takrat bo prišlo Kumanovo tudi za nas severne Jugoslovane, kakor je pred dvajsetimi leti prišlo za naše brate na jugu.

Kdaj bo to prišlo? Morda kmalu, morda kasneje. Gotovo prej, čim vztrajneje bo naše delo, čim intenzivneje bo naše podrobno delo med narodom.

Narod dvigniti, narod usposobiti za bodoče Kumanovo, to mora biti naš najvišji cilj. Spomnimo se na to za obletnico, ki je pred durmi!

Šolska reforma na Poljskem.

V poljskem prosvetnem ministrstvu je bil pred kratkim dovršen projekt o novi organizaciji šol. V glavnem je predpisana sedemletna šolska obveznost.

Osnovna šola se deli na tri dele. Prva stopnja traja štiri leta in tvori popolnoma zaokroženo celoto; druga stopnja je peto in šest letno ter se bistveno razlikuje od prve stopnje; tretja stopnja je sedmo šolsko leto, ki konča z izobrazbo učencev, ki ne vstopijo v srednjo šolo.

Srednja šola sloni na temeljih šestletne narodne šole (od 7. do 13. leta) in je šeststrazredna. Deli se na dva dela: prvi del traja štiri leta, drugi pa samo dve leti. Štiriletna stopnja ima nuditi učencu splošno izobrazbo in se deli v dva tipa: dvoletna stopnja, licej, odgovarja VII. in VIII. razredu gimnazije.

Ta sistem šolstva omogoča učencem prestop v strokovne šole. Mladina more po končanem četrtem razredu osnovne šole (v starosti 11 let) vstopiti v nižjo strokovno šolo. Kdor pa hoče obiskovati srednjo šolo, hodi po končanem četrtem razredu še nadalje v osnovno šolo in sicer v peti in šesti razred srednje šole ali v strokovne srednje šole. Učenci pa, ki ne vstopijo v srednje šole, ali se pa doslej še niso odločili za srednjo strokovno šolo, vstopijo po končanem šestem razredu osnovne šole v sedmi razred, ki ima specialni tip: trgovinski, obrtni, kmetijski in drugi. Ta razred nudi učencem, ki ne nameravajo študirati, splošno izobrazbo na kmetijskem polju; one, ki pa nameravajo vstopiti v strokovne šole, pa pripravlja za njihov strokovni poklic. Iz sedmega razreda morejo učenci vstopiti v razne strokovne srednje šole in iz teh v višje strokovne šole.

Po končanem četrtem letu srednje šole se dijaki porazdelijo: najboljši gredo v peti in potem v šesti razred, ostali pa v višje strokovne šole (tudi na učiteljske šole) ali pa na podlagi izpričevala (brez mature!) v državne in privatne urade. Dvoletni licej se pa zopet razdeli na razne tipe, kakor realni, humanistični, matematično-prirodnoznanstveni i. t. d. Naloga liceja je, pripravljati študente za višje šole.

Učne osnove se bistveno razlikujejo na vseh stopnjah šolske organizacije. Mestne šole imajo drugačne osnove kakor podeželske; kljub temu je pa ravnanje med njimi enako visoko. Pouk naj omogoči učencem bodisi v mestni ali podeželski šoli možnost za prestop na srednje ali strokovne šole.

Poljsko učiteljstvo je z velikim veseljem sprejelo te šolske novitete ter se je prav pohvalno izrazilo o svetlih straneh te reforme. Kljub temu pa ima tudi ta reforma senčno stran. Največji dobiček te reforme je izenačenje šolstva, kajti osnovna šola gre preko srednje in strokovne šole tja do višjih šol. Doslej je bila le srednja šola ona brv, po kateri se je prišlo do višje izobrazbe. Sedaj izgublja srednja šola prva dva razreda, ki sta priključena ljudski šoli. Tako je izobrazba, ki sta jo nudila ta dva razreda dijakom, sedaj pristopna splošno vsemu dijaštvu. Dobro je tudi to, da ljudje, ki ne morejo dovršiti cele srednje šole, odhajajo po končanem četrtem razredu v strokovne ali vojaške šole.

Napaka te reforme pa je predvsem ta, da je osnovna šola prikrajšana za eno leto. Sedmi razred pa bo imel le malo gojencev, ako že iz šestega razreda odidejo učenci v srednje ali strokovne šole. Tako bodo sedemrazredne osnovne šole le malokje, večina jih pa bo le šestrazrednih. Tudi razni tipi sedmega razreda bodo slabo učinkovali na značaj narodne šole; v njen organizem bodo stopili razni »strokovnjaki«, kakor ključavničarji, gospodarji, knjigovodje in drugi, katerih delo se ne bo moglo dobro izkazati, kajti 13letni učenci se ne bodo mogli v enem letu priučiti važnih in potrebnih reči za praktično življenje iz ene veje teh strok. Tako bo zopet zrasla paradija praktične šole, v kateri se bo namesto resnega dela le o delu govorilo, kar je že stara navada naših severnih bratov — Poljakov. S tem je značaj sedmega razreda bistveno poslabšan, ker je iz njega omogočeno vstopiti tudi v strokovne šole, katero priliko pa nudi že četrsti razred.

Po »časopisu češkoslovaške učiteljske obce« prevedel Kus Viljem.

Spomin z letošnje glavne skupščine.

Učiteljsko pevsko društvo iz Tetova v vardarski banovini.

Poročali smo že, da je priredil izvršni odbor JUU v Beogradu ob času letošnje glavne skupščine za udeležence koncer v Kolarčevi dvorani. Med drugim je nastopilo na koncertu tudi učiteljsko pevsko društvo iz Tetova. Izvajalo je nekaj narodnih in umetnih pesmi tako ljubko in dovršeno, da si je namah osvojilo srca poslušalcev. Tovarišice so nastopile v bogatih in prekrasnih narodnih nošah, ki so poslušalcem izredno ugajale. Društvo je še mlado. Predseduje mu tovariš Andreja Po-

pović, ki mu je tudi pevovodja. Pevski zbor tvorijo tovarišice in tovariši iz Tetova in bližnje okolice. Društvo so ustanovili z namenom, da širi narodno in umetno pesem med narodom. Poleg učiteljskega pevskega zbora je v Tetovu še pevsko društvo »Binički«, ki obstoja že 10 let. Člani tega društva so tudi vse tovarišice in tovariši učiteljskega pevskega zbora. Zbor vodi tovariš Popović. Društvu želimo kar največ uspehov in svidenja v Ljubljani!

O reformi učiteljskih usposobljenostnih izpitov na Češkoslovaškem.

V češkoslovaškem ministrstvu prosvete je sedaj na dnevnem redu reforma učiteljskih izpitov za osnovne šole. Ker bo izvajanje važno tudi za naše šolske razmere, hočem o tem vprašanju obširneje izpregovoriti.

Predpisi za polaganje teh izpitov segajo v precej oddaljeno preteklost, tja do l. 1886., ko so imeli naši predniki in tedanje prosvetne oblasti popolnoma drugačne načrte in druge misli. V današnjih časih je pač polaganje tega izpita naravnost težavno, ker je prvič jako odvisno od kraja, kjer se izpit polaga, drugič je pa tudi mnogo odvisno od izpraševalca in njegove ljubezni do raznih šolskih reform. Pred 45. leti pa je izpraševalna komisija prav dobro vedela in razumela, da mora kandidat v prvi vrsti pokazati, da je dober praktik, potem se je pa šele nekoliko oziralo na teorijo. V današnjih časih se pa zahteva splošno znanje v vseh predmetih ter ni ta izpit ničesar drugega, nego druga maturat.

Namen teh izpitov je popolnoma drugačen. Splošna učiteljeva izobrazba je bila sojena že pri maturi. Ako so pa v splošni naobrazbi mladega učitelja tuptam vrzeli, je to napaka šole, ki mu je izdala zrelostno izpričevalo; nikdar pa ne smejo biti te vrzeli korigirane pri specialnem pedagoškem izpitu, kakor to mora biti izpit učiteljske usposobljenosti. Današnji študijski sestav, veljaven za učitelje narodnih šol, nujno zahteva, da bi temeljili prvi dve oziroma prva tri leta učiteljeve prakse na šoli v napredovanju in utrjevanju strokovnega pedagoško-didaktičnega znanja in se tako poglabljajla zaklad, ki je bil podan na učiteljski šoli. Šele potem lahko pokaže mlad učitelj pri izpitu, ali je njegov strokovni študij v praksi in teoriji vsaj tak, da odgovarja tej kratki študijski dobi — in ako se je ustvaril v njem res pravi učitelj in vzgojitelj, ki vrši svoj poklic z razumevanjem in z gotovo samostojnostjo. Izpit pa mora na vsak način pokazati, ali je tak učitelj na pravi poti k cilju. Izpit, ki bo podal tako potrdilo, bo pravi definitivni izpit za učiteljsko narodnih šol.

V Nemčiji se vrši izpit učne usposobljenosti za učitelje naravnost v učiteljevem razredu in je opravljen v štiriurnem poučevanju po urniku, ki ga določijo en dan poprej izpraševalna komisija. Člani te komisije so pokrajinski šolski nadzorniki, docent pedagoške akademije in eden šolski upravitelj ali učitelj dotičnega sreza. Po končanem pouku se vrši ustni kolokvij, pri katerem ima učitelj pokazati, da zna znanstveno zagovarjati način svojega pouka in da so mu znani obstoječi službeni predpisi. Rojstno leto te forme izpitov učiteljske usposobljenosti je leto 1928. z neredbo pruskega prosvetnega ministrstva. — Ako se ne oziramo na tehniške in finančne napake, so omenjeni izpiti res strokovni izpiti — kar naj bo še poseben dokaz, da je njihova domovina Nemčija zibelka vseh šolskih reform. Z ozirom na navedene napake naj bi se pri nas vršil izpit učne usposobljenosti tako, da napravi vsak kandidat domačo pismeno nalogo, katere misli in teze bo znal pred izpraševalno komisijo znanstveno zagovarjati, dalje iz ustnega izpita o zakonskih šolskih predpisih.

Najmanje po 12-mesečni šolski praksi naj bi se učitelj prijavil po službeni poti preko šolskega upravitelja in sreskega načelstva izpraševalni komisiji. Vsak kandidat ima pravico polagati izpit pred poljubno izpraševalno komisijo. Obenem predlaga (s prošnjo vred) 3—4 teme iz splošne ali specialne pedagogike, kjer bi na obširnejši pismeni način znal utemeljiti svoje strokovno znanje v pedagogiki z znanstvenimi pedagoško-didaktičnimi načeli. Sreski šolski svet pa naj bi na podlagi nadzorniškega poročila tega učitelja določil, ali se ga prepusti k izpitu ali ne. Prošnja na tem mestu ne sme biti nerešena, ako nima kandidat tretjega reda (redni so: 5, 4, 3, 2, 1). Ako je kandidat dobro ocenjen, pošlje sreski šolski svet prošnjo izpraševalni komisiji, ki najmanje šest mesecev pred ustnim kolokvijem naznani kandidatu izbran tema, ki naj ga sedaj kandidat doma pismeno izvrši. Tekom štirih mesecev pošlje učitelj izpraševalni komisiji svoj elaborat ter priloži pismeno izjavo, da je elaborat resnično le njegovo lastno delo; priloži pa naj tudi izjavo, ki določa podrobno omenja, katera literarna dela so mu pri tem služila.

Ako je učitelj, ki hoče polagati ta izpit, izdal že kako tiskano pedagoško delo, mu komisija lahko dovoli, da ne polaga domačega izpita. Vsako domače pismeno delo prečita, prekritizirata in ocenita dva člana izpraševalne komisije. Ako se njuna sodba ne ujema, odloča predsednik. Klasifikacija je izražena samo v treh ocenah: delo je prav dobro, dobro, nezadostno; z ozirom na to klasifikacijo je kandidat k izpitu pripuščjen ali ne pripuščjen. Ako pa odstopi od ustnega izpita prosilec sam, se njegovo pismeno delo upošteva še dve leti.

S kandidati, katerih pismena naloga je pozitivno klasificirana, se pri ustnem izpitu vrši razgovor ob navzočnosti štirih članov komisije in zapisnikarja. Razgovor naj ponajveč niha okoli pismene domače naloge. Kandidat pa mora pri kolokviu dokazati, da je domače delo resnično izvršil sam, da so mu pedagoška dela in šolsko administrativni posli povsem znani ter da so mu znani tudi vsi zakonski šolski predpisi. Ustni izpit naj ne zaide v podrobnosti in tudi naj ne išče vrzeli v splošnem učiteljevem znanju, marveč ugotovi naj, s kako ambicijo in s kakim razgledom ta učitelj deluje v novih smereh in učnih metodah pedagoških ter da zna samostojno odločati o vprašanih, katera mu učiteljska praksa najpogostje nalaga.

Tako usmerjen izpit učiteljske usposobljenosti bo imel svoj pravilni in iniciativni značaj. Učitelj se mora v pripravi za ta izpit na vsak način poglabiti v znanstveno pedagoško literaturo in se mora znanstveno orientirati v praktični vršitvi svojega poklica. Vsak mlad učitelj bi se na ta način izpopolnjeval ter bi začel iskati in brskati po pedagoški literaturi. Zato bi bilo neobhodno potrebno izdati za polaganje tega izpita posebna navodila, ki naj bi vsebovala poleg pravil-

no izbrane bibliografije in temeljnih znanstvenih literarnih virov tudi nekaj važnih metodoloških navodil in navodila, ki bi učitelju narekovala, kdaj in kako je mogoče glavne misli gotovega spisa uveljaviti v šolski praksi. Še več pa bi pripomoglo mlademu učitelju v njegovem hrepenju po samostojnem znanstveno utemeljenem delu uvedba posebnih pedagoških seminarjev. Ti učiteljski seminarji naj bi bili po vseh važnejših kulturnih središčih ter naj bi iste vodili dobri pedagoški strokovnjaki. Tja naj bi hodili učitelji vežbat v drugem službenem letu svoje metode, utrjevati svoje pedagoško znanje in študirati razna nova pedagoška vprašanja. Posejanje teh seminarjev naj bi dopuščale razne uradno dovoljene ugodnosti. Tudi v drugih strokah učiteljeve uprave naj bi dobivali ti učitelji posebne instrukcije. Po starem načinu polaganja usposobljenostnih izpitov je predpisan tudi pismeni šolski izpit in praktični nastop v določenem razredu. Po osnove nove reforme vse to odpade. To pa je utemeljeno nastopno: pismeni šolski izpit je že odslužil, ker ni nič drugega nego iskanje zopet raznih vrzeli v učiteljevem splošnem znanju. Da bi se pri tem izpitu porisovala kaka učna slika, je sedaj starokopitno, ker nikdar ne moreš tega napisati, kar nosijo še drugi v glavi, ali kar jim je šele treba v glavo vcepiti. Za pismeno nalogo je treba poprej nekoliko priprave, nekoliko več disponiranja in mnogo časa, ki ga pri šolskem pismenem izpitu primanjkuje, posebno, če pišeš v enem pololdnevu 2—3 ali celo štiri naloge. Istotako ima učitelj v popolnoma tujem razredu nesiguren nastop; saj mu je vendar tu vse neznano. Kako naj z veseljem poučuje take

učence, ki jih sedaj vidi prvič v življenju in jih mogoče ne bo videl nikdar več. Tudi otroci niso takega učitelja vajeni in so v prvem času frapirani (posebno, če so poleg učitelja v razredu še drugi učitelji!) ter delajo vse kaj drugega, kakor bi pazili. Vsi ti nedostatki pa gredo na rovaš učiteljevega neznanja. Obe točki, ki odpadeta, prav dobro nadomestuje pismena domača naloga in razgovor o njej.

Kar se pa tiče izpraševalne komisije, je potrebno ugotoviti, da morajo biti njeni člani točno seznanjeni z novimi in najnovejšimi pedagoško-didaktičnimi smernicami. Poleg tega naj bo nekaj članov tudi izbornih pedagoških praktikov iz vrst učiteljstva pedagoških narodnih šol.

Sedaj pa še nekaj o mnenju strokovnjakov. Ta predpis stoji sedaj že skoraj pred uveljavljenjem. Vendar pa imajo nekateri šolski in pedagoški strokovnjaki pomislek v tem, da bodo lahko kandidati pri vršitvi domače naloge sleparili na vse mogoče načine. Saj kandidat lahko potrdi, da je nalogo rešil sam, če jo je prepisal od kakšnega dobrega prednika in potem vsebino dobro preštudiral in jo utemeljil s pedagoškimi resnicami. Ta pomislek pa zopet odbijajo drugi strokovnjaki tako, da kandidat že zadosti predpisom, ako natančno preštudira pedagoške smernice. Ako se pa zdijo izpraševalni komisiji prevečkrat se ponavljajoči naslovi nalogam, jih ista lahko prekliče in zahteva druge teme ali jih pa določi sama. Poleg tega pa skrbi vsakega kandidata ustni izpit, pri katerem se ugotovi identiteta predložene naloge.

Po »Šolskih reformah«.

Splošne vesti.

— Izredno posvetovanje upravnega in nadzornega odbora sekcije JUJ ter vseh predsednikov sreskih učiteljskih društev se bo vršilo dne 6. novembra 1932 v Mariboru. Kraj in dnevni red objavimo v prihodnji številki našega lista.

— K dnevu učiteljstva v Mariboru dne 5. novembra priobčujemo za danes vsaj v glavnem sledeči razpored:

Dopoldne: odkritje spominske plošče za služnemu šolniku in uredniku »Popotnika« Mihaelu Neratu v krčevinski šoli. Nato skupno zborovanje učit. društev Maribor, desni, levi breg, Slov. Bistrica in St. Lenart.

Popoldne: slovesna otvoritev doma in odkritje spominske plošče našim stanovskim vzornikom in dobrotnikom, za katere je zbralo učiteljstvo temeljne kamne. Ob 18. sprejem pevskega zbora JUJ na kolodvoru.

Zvečer ob 20. uri koncert. Pri koncertu nastopi tudi mladoleten umetnik na gosli, Miran, sinko našega tovariša Leopolda Viherja iz Slov. Bistrice, ki je žel s svojimi nastopi v Celju, Pfuju in v Ljubljani naravnost obudovanje.

Četrtnska vožnja je zagotovljena. Banko upravo smo zaprosili, da imajo udeleženci pouka prosto. Za prenočišča bo poskrbljeno. Vsekakor pričakujemo, da bodo ta dan zastopana pri otvoritvi prvega Učit. doma vsa društva naše banovine. Podrobnejša navodila priobčimo še pravočasno v stanovskem listu in po potrebi tudi v dnevnikih.

— 5. NOVEMBRA DAN UČITELJSTVA V MARIBORU: SLOVESNA OTVORITEV DOMA, KONCERT NAŠEGA PEVSKEGA ZBORA, GOSPODARSKA RAZSTAVA itd.

— Tovarišice in tovariše, ki delajo usposobljenostni izpit v Mariboru, opozarjamo glede prenočišča in prehrane na penzionat Učit. doma v Mariboru. Več v rubriki »Naša gospodarska organizacija«.

— Obletnica Gortanove smrti. V ponedeljek 17. oktobra so minila tri leta od onega žalostnega trenutka, ko je bil v predmestju Pulja ustreljen v hrbet Vladimir Gortan. Padla je mlada žrtev istočasno s prvimi jesenskimi listi; Gortan je umrl za idejo, za katero so umirali nešteti naši nacionalni junaki, dati je moral življenje za svoje domoljubje. Ni se mogel odpovedati ljubezni do svoje domovi-

ne, do materinega jezika in do svojega naroda, zato se je moral odpovedati svojemu življenju, ki ga je terjal italijanski fašizem. Ob triletnici Gortanove smrti kličemo tudi mi: »Slava Gortanu!«

»Daj-Damov« avtomat, kot čarodejca aparat za mal denar užitka pričara brez napitka.

— Praktičen izpit za učiteljice gospodinjstvih šol. G. prosvetni minister je predpisal, na podlagi zakona o narodnih šolah, poseben pravilnik o polaganju praktičnega izpita za učiteljice gospodinjstvih šol in tečajev. Izpit se lahko polaga v času od 1. februarja do 1. decembra pred strokovno komisijo na nižji gospodinjstvi šoli v Pančevu. Prošnje je vlagati po službeni poti na prosvetno ministrstvo. Pravilnik vsebuje natančna navodila glede polaganja izpita in pregled snovi, tudi glede načina polaganja izpita. — Učiteljice gospodinjstvih šol in tečajev, ki so že več let zaposlene v teh ustanovah in nimajo praktičnega izpita, ga bodo morale polagati v teku enega leta. Izpit bodo morale polagati tudi učiteljice privatnih gospodinjstvih šol.

— Trboveljska rudarska pevška deca bo absolvirala v nedeljo 23. t. m. popoldne ob 5. uri v veliki dvorani celjskega doma v Celju spored, ki ga je izvajala z velikanskim uspehom preteklo nedeljo v Mariboru in Ptuj. Trud naših tovarišev je bil poplačan — velika Unionska dvorana je bila premajhna; počastili so koncert župan dr. Lipold, škof dr. Tomažič s številno duhovščino, komandant mesta in drugi vojaški dostojanstveniki, predsednik JPS Ipravčeve župe, glasbeniki in druge odlične osebnosti. — Sodoben program je publika sprejela z velikim zanimanjem in še z večjim aplavzom. Mnogo so morali ponavljati, zlasti točke s sopran-solo. Mariborski in ptujski tovariši so se izkazali zelo požrtvovalne, preskrbeli so, da je bila ta idealna deca v obeh krajih gost raznih karitativnih društev, občine in drugih korporacij. Delavstvo je tudi bilo zelo aktivno pri aranžmanu in posetu. Da je še idealnih tovarišev, naj pripomnimo tudi, da je prišla na koncert v Ptuj tovarišica z deo iz daljnje Gor. Lendave, v Maribor pa iz St. Ilje. Mariborski koncert so obiskali namenoma tudi Nemci iz Gradca iz Avstrije. Kakor izvemo, tudi celjski tovariši pripravljajo v nedeljo 23. t. m. lep sprejem in navdušeno delujejo za številni obisk. (Op. ur.) — ič.

— Slavnostna otvoritev in blagoslovitev zložljivega šolskega odra v obmejnem Sladkem vrhu. Na naši severni meji smo imeli 2. oktobra 1932. vesel in obenem zgodovinski dogodek. Ta dan se je otvoril v obmejnem Sladkem vrhu ob sinji Muri nov zložljiv šolski oder, izdelan po načrtu tov. strokovnega učitelja I. Robnika iz Maribora. Pri tej slavnosti se je zbralo preko 200 ljudi, ki so plačali vstopnino, ter tudi kakšnih 50 zastojkarjev. Zastopana je bila tudi vsa šolska mladina. Slavnost sta posetila iz Maribora oba tovariša sreskega nadzornika gg. Ivan Tomažič in Ivan Koropec ter dr. Irgolič kot zastopnik

oblastnega odbora Narodne odbrane iz Maribora. G. sreski načelnik je svojo odsotnost opravičil. Slavnost je otvoril šolski upravitelj K. Jakopec s kratkim nagovorom na domačine in goste, nakar so vsi navzoči zaklicali Nj. Vel. kralju Aleksandru I. trikratni Žvijo. — Takoj nato je domači gospod župnik izvršil blagoslovitev z lepim nagovorom ter končal z besedami: »Z vero v Boga za kralja in domovino!« G. sreski šolski nadzornik Ivan Tomažič je poudarjal pomen odra ter častil šolskemu upravitelju k lepemu odru. Dr. Irgolič je sporočil pozdrave Narodne odbrane in generala Maistra, vzpodbujajoč navzoče k uspešnemu narodnemu delu. Sledile so nato deklamacije in petje. — Z velikim zanimanjem so navzoči sledili igri »Palček potep«, katero so učenci v svojih lepih kostimih pod vodstvom učiteljice Adrijane Racek izvrstno podali. — Za oder je zbral šolski upravitelj Karel Jakopec lepo vsoto 6000 Din in je s tem dnevem najlepše obhajal 10-letnico službovanja na meji. — Darovali so za oder: Ciril Metodova družba 3000 Din, banska uprava 1000 Din, tovarna Sladki vrh 1000 Din, posojilnica pri Mariji Snežni 500 Din, posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gorah 150 Din, L. Ornik in Pintar & Lenart iz Maribora po 100 Din, ostali dobrotniki 140 Din. Srčna hvala vsem darovalcem, posebno pa Ciril Metodovi družbi za največjo podporo, ki je s tem pokazala, da pravilno razume pomen te obmejne šole. — Oder ima lepe kulise in je tako izdelan, da lahko stoji v razredu ali pa na prostem. Kljub nizki vstopnini je slavnost prinesla 800 Din, kar je za današnje težke čase lepa vsota. Ta slavnost je bila v čisto obmejnem kraju, na katerega naši Nemci kaj ljubosumno gledajo. Pogrešali smo pri tej slavnosti naše novinarje, ki bi morali tudi naši meji polagati več pozornosti. Ako bi se taka slavnost vršila tam preko, bi kar mrgolelo ljudi iz Gradca in novinarji ne bi manjkali. Nemci pač bolje razumejo svoje ljudi na meji, kakor naši nas na naši meji. Je že res, da se je slavnost vršila v prvi vrsti za domačine, a gosti bi v večjem številu s svojo navzočnostjo vliili domačinom več narodnega duha.

— Krajna kmetijska razstava v Kranju bo v dneh od 22. do 24. t. m. Pri organizaciji razstave je v veliki meri sodelovalo učiteljstvo iz vsega sreza. Poleg drugih oddelkov bo tudi oddelek za osnovni kmetijsko-šolski pouk. V vrsti mnogih predavanj je tudi referat tov. Jos. Lapajneja iz Cerkelja »O dobičkonosnosti in koristi planinske paše«. Vabimo učiteljstvo, da se v obilnem številu udeleži razstave in pripelje s seboj tudi svoje sosedo.

— Himen. Dne 15. oktobra se je poročil v Celju tov. Elo Čmelj, šol. upravitelj na Prevorju, s tov. Rezko Nagele, učiteljico istotam. Mlademu paru iskreno čestitamo!

*Je imo, je moja in za otroke
'Tempo' živijo na oboki*

LJUBLJANA	Za gotovino:	MARIBOR
Gledališka 4	Selenburgova 4	Slovenska 18

Jože Župančič, Litija:

Pred zgodovinskim dnevom v Mariboru.

Razgovor s predsednikom Učiteljskega doma: tov. Antonom Hrenom.

Oni dan nas je vabila v svojo sredo Slov. Bistrica. Zadnji, udoben Pullmanov vagon je bil določen za nas Cirilmetodarje, ki smo odhajali zborovat na našo severno mejo. Prav v naglici smo se zbrali Litijani med pestro tovarišijo, ki je pribrela iz Ljubljane, zato sem tembolj začuden segel v roke tovarišu Antonu Hrenu, šol. upravitelju v Studencih pri Mariboru, ki je imel radi organizacijskih zadev posla v Ljubljani, pa se je domov grede namenil kot vnet vojščak armade CMD na veliko skupščino. Od Zidanega mosta dalje nas je bil že kar lep krog učiteljskih cirilmetodarjev, ki smo seveda načeli razgovor na stanovska razglabljanja. S tovaršim Hrenom pa sva se kasneje zavrtela le bolj okrog mladega UD v Mariboru. Tako v kupeju, koder je dajalo kolesje privlačen takt in še potem v Bistrici, koder sva ob čaši vinskega soka poželela UD vso srečo, mi je odgovoril na nekatera moja zvedava vprašanja naslednje:

Kdaj bo slavnostna otvoritev našega mariborskega Učiteljskega doma, prvega, ki ga odvarja slov. učiteljstvo?

Slavnostna otvoritev prvega Učiteljskega doma, ki ga je doseglo slovensko učiteljstvo, se bo vršila v soboto 5. novembra t. l. Kakor me poznaš, jaz nisem za parade bodisi katerekoli vrste. Uverjen sem namreč, da tiho, smotreno in vztrajno delo mnogo več doseže, kakor vse lepe in navdušene besede, ki se vedno kmalu pozabijo. — A od mnogih strani — tudi izven učiteljskih — se je podarjalo, da je realizacija UD tako važen dogodek za bodočnost našega stanu, ki ne sme tiho mimo naše javnosti. Občni zbor UD je upošteval te želje in se je izrekel soglasno za slavnostno otvoritev. Jaz kot predsednik pač nisem mogel glasovati proti večini.

Ali ne boste ob tisti priliki spet prikazali našo severno prestolico kot Maribor v jeseni? Katere večje prireditve bodo še v okviru mariborskega tedna?

Časovno je ta slavnost — dne 5. novembra — nekoliko pozna. A smo upoštevali že

ljo mariborskih gospodarskih krogov. Tiste dni se bo namreč vršilo v Mariboru več gospodarskih in zgodovinsko kulturnih prireditev, kakor: razstava sadja, perutnine, čebelarje, poizkušnja vina itd. Zaledje Maribora je znano po svoji sadjereji še preko mej države. Letos n. pr. so kupci sadja v naših krajih ne samo iz sosednje Avstrije in Nemčije, ampak celo iz Holandske in drugih severnih držav. Tudi perutnina slovi. Saj je n. pr. štajerska kokoska znana daleč naokrog. Tudi Ti si menda že kaj slišal o štajerskih — kopunih. Pa samo — slišal, poskusil pa najbrž še ne. (Tov. Hren, le prepričaj me kmalu o tej dobroti.) — O vinu ni treba govoriti. Tiste dni priredi tudi Ipravčeva pevška župa »Besedo« v spomin 70-letnice Čitalnice, ki je imela za Maribor in vse ostale kraje štajerske velik nacionalno in kulturno preporoden pomen. Torej dovolj prireditev, ki so važne in zanimive tudi za učiteljstvo.

Izmed učiteljskih prireditev v okviru tistih dni pa omenjam: skupno zborovanje treh mariborskih učiteljskih društev, kakor tudi svetlenartskega in slovenjebistriškega. Vsa štejajo okrog 500 članov. Zaposili smo pa tudi ostala oddaljena učiteljska društva mariborskega okrožja, da se udeleže te slavnosti vsaj po deputacijah. Upamo, da bodo tudi naši »Kranjci« pohiteli takrat pogledat naš dom in severno metropolo ob slavnostnih dneh. Primerno bi bilo, da se takrat zbera predsedniki vseh društev naše sekcije k svojemu posvetu. Je menda že sklenjena zadeva. Morda priredi tudi EO ob tej priliki svoj izlet v Maribor. Imamo namreč precej upanja, da bo dovoljena četrtinska vožnja.

Kdaj ste položili temelje Učiteljskemu domu, kodo je bil med prvimi njegovimi zidarji. Prosim Te, očrtaj mi sodelavce, ki imajo zaslug pri realizaciji lepe ideje.

Društvo UD je bilo ustanovljeno 16. julija 1922. Torej praznuje že 10-letnico obstoja in se je letos zaradi večje stabilnosti in praktičnosti po nakupu doma preosnovalo v drugo z omejeno zavezo.

Kdo ga je ustanovil, vprašaj? Mariborski tovariši in tovarišice skupno, dasi sem jaz najvec vodil predpriprave, sestavi pravila itd. Na misel ustanovitve takega društva smo prišli menda že prvo leto po prevratu. A imeli smo toliko drugega posla in težkoč, ko smo duhovno ustvarjali naš slovenski Maribor, da se je ustanovitev društva zavlekla.

V prvem društvenem odboru navedem ta imena: Rode Viktor (mešč. šola), Skala Anton (zdaj referent v ministrstvu prosvete), Kožuh Mirko, Bračič Herma (mešč. šola),

Karbaš Fr. (Slov. Bistrica), Majcen Alojz (Selnica), Rajšop Josip (Ormož), Womer Iv. (Muta), Klemenčič Jože (Pobrežje), Bračič Milka, Močnik Peter (Guštanj), Vodenik Tinče, Gorup Jože (Ptuj). Iz tega je razvidno, da smo spočetka skupno delovali z našimi tovariši in tovarišicami iz meščanske šole. Takrat smo imeli še tudi skupno stanovsko organizacijo. Pozneje je dobilo meščanskošolsko učiteljstvo svojo lastno stanovsko organizacijo in je s par častnimi izjemami prenehalo z udeleževanjem pri UD.

Vsi poznamo tisto: vinar do vinarja... kamen do kamna...

Zanima nas pa le vse, kako ste delali vi! Prva leta smo zbirali članarino po 10 Din. Mnogo sreskih društev JUJ je korporativno pristopilo in bilo vse čas včlanjeno, še celo tisto leto, ko smo uvedli na predlog starega idealista tov. Rajšpa 100 Din letne članarine. Omenjam samo nekatera imena teh vzornih društev, n. pr.: ormoško, slovenjebistriško, ptujsko, ljutomersko, mežiško, slovenjegraško, šostanjsko in še nekatera druga. Lepe tisočake nam je dalo zbiranje temeljnih kamnov po imenih naših vzornikov: Neratov, Ganglov, Klampferjeve, Tinčeta in Tilke Vodenikove ter Porekarjev. Učiteljska tiskarna nas je že v drugem letu podprla z darom 10.000 Din. Od Dimnikove knjižnice »Peter Veliki Oslobojitelj« smo dobili 6000 Din. Tako je v veselje vseh rastle kupček. Videli pa smo, da pridemo kljub temu le prepočasno do potrebne vsote. Začeli smo kapitalček trgovsko obračati. Založili smo dva zvezka narodnih pravlji iz Prekmurja, sliko državnega grba in postopoma razne ročne zemljevide, ki so se lepo uveli v naših šolah in nekateri dosegli že več izdaj. Zdaj imamo 7 vrst ročnih zemljevidov v zalogi. Ze lani smo pričeli z izdajo stenskih šolskih slik in smo letos ravnokar izdali spet tri nove. — Gospodarska akcija nam je dala nad dve tretjini premoženja, ki je naraslo koncem lanskega leta na 660.400 Din; polovico suhega denarja, drugo pa v blagu.

Res! Vzorno in na široko zasnovana akcija, ki je izrabila prav vse priložnostne momente. Vendar reci mi z dvema, tremi besedami: glavna zasluga in osrednja sila vašega dela?

Do uspeha je privedlo vztrajno in smotreno delo, ki mora prej ali slej roditi dobroto. Poleg tega smo imeli srečo z nakupom stavbe, ki ni zahtevala nobenih investicij, ampak je bila takoj pripravna za naše namene.

V Ljubljani imamo že tri decenije društvo za zgradbo Uč. doma. Zakaj to

ne more uresničiti dolgoletnih želja? Kje so hibe?

Vprašaj: Kje so hibe ljubljanskega učit. doma? Primerjaj naše delo z njegovim, pa jih — najdeš! Poleg drugega pa manjka tam par vztrajnih delavcev, ki bi ostali več let na krmlu. So pa še druge okolnosti. Uverjen pa sem, da se tudi ljubljanski dom bliža svoji realizaciji.

Zavest skupnosti, ki je bila pri vas že tako močno razvita celo desetletje, je vsekakor dvignila stanovsko moralo po nakupu stavbe. Razpoloženje je zdaj med »štajerci« — da se mu maščujem za »Kranjce« — gotovo vseskozi rožnato. Kraj pa glede prijav s strani stanovalecev?

Zanimanje članstva za dom je bilo dokaj razveseljuje in dosti veliko. Dobra tretjina učiteljstva se je odzvala vsaki naši akciji. Samo ob izplačilu razlik na plačah smo prejeli darov ca. 27.000 Din, ker smo akcijo dobro organizirali. Z nakupom stavbe pa sta zrastle ponos in samozavest v naših vrstah. Seveda pa posameznih kritikov-zabavljavev nikjer ne manjka. A ti ne pridejo v poštev! Velika večina našega učiteljstva je dobra in požrtvovalna — dokler le zmore; in če vidi realni cilj pred seboj, pa da pot do njega ni predolga.

Odziv za prijavo gojencev pa ni bil tak, kakor smo ga pričakovali. Vzroki: kljub zagotovitvi nekateri niso upali, da bomo mogli pričeti s sept.; rajoniranje sprejema gojencev v srednje šole; nekaterim je preskrbnina 500 dinarjev previsoka. Nekateri so zahtevali koedukcijo, katera pa vsaj izprva ni izvedljiva iz raznih lahko umljivih razlogov. Zopet drugi ne morejo misliti, da bi učiteljstvo ustvarilo in prav uredilo kaj dobrega. Smo pač majhni in bolj in več zaupamo drugim, nego sebi. Pa vse to so začetne težkoče, ki bodo sčasoma same odpadle. Dom si je potreba le ogledati, pa tudi njegov notranji ustroj in zrušili se bodo vsi predsodki!

Prosim Te, dragi mariborski Tone! Še končno vprašanje. In načrti za prihodnje dni?

V naravi človeka je, da stremi vedno višje in višje. Zato tudi pri našem domu še ni konec dela in žrtve. Saj smo šele v začetku. Najrajši bi ta dom prepustili hčerkan učiteljstva, ki so v marsikaterem oziru še bolj potrebne dobrega varstva nego fantje. — Za fante pa bi dobili drugega. Mogoče se bo dala uvesti koedukacija. Vse to in še marsikaj pa bo pokazala bodočnost. Za sedaj je glavno, da imamo vsaj nekaj. In to nam nudi mnogo možnosti do nadaljnjega razvoja!

— »Ali naj pozabimo?« V članek tov. M. Zora pod gornjim naslovom v naši zadnji številki se je vrinila neljuba pomota pri naštevovanju pomemčenih imen za slovenske kraje. Ime Keutschach se imenuje naša vas Hodiše in ne Klopinj. Toliko v vednost, da ne bo neopazno razumljeno.

— Svoji k svojim! Narodna odbrana je v cilju svojih visokih nalog in s sodelovanjem gospodarskih ustanov osnovala akcijo za gospodarski napredek in neodvisnost z nalogo: Da z organiziranimi silami jugoslovanskega gospodarstva in vseh slojev našega naroda zaščiti nacionalno delavnost, ustvari pogoje za čim večjo uporabo domačih proizvodov in očuva odtok nacionalnega bogastva v tujino. — Da bi se uresničil uspeh akcije, bo potrebna najstrožja pažnja, da se interes uporabnika in proizvoznika dovede v sklad z interesi domovine in naroda. Naše gospodarstvo mora uživati podporo vsega jugoslovanskega naroda, gospodarstvo pa mora istočasno služiti samo svojemu narodu. — Da doseže svoj cilj, si stavlja »Narodna odbrana« s pomočjo akcije »svoji k svojim« te-le naloge: 1. da z živo in pisano besedo ter najširšo akcijo v narodu poveča porabo domačih proizvodov, braneč pri tem interese uporabnika, s pomočjo strogega nadzorstva o kakovosti in ceni proizvodov. — 2. Da zbere okrog sebe in te svoje akcije vse jugoslovanske gospodarstvenike, ki bi s pristopom k akciji bili deležni njene polne zaščite, prevzeli pa tudi vse dolžnosti napram domačim uporabnikom v pogledu kakovosti domačih proizvodov. — 3. Da osnuje jugoslovanske uporabne legije »svoji k svojim«, katere bi s kupovanjem izključno domačih izdelkov pomagale razvoju domačega gospodarstva, jamčile za obstoj domačega delavstva in odjem proizvodov jugoslovanskega kmeta. — Zberimo se vsi in oprimo se tega koristnega dela v dobrobit našega naroda in domovine — za procvit našega narodnega gospodarstva! — Vsak pravi rodoljub naj se zaveda, da je gospodarska odvisnost težja od politične, da je gospodarsko suženjstvo hujše od političnega suženjstva. — Mislimo na bodočnost naše dece in naše domovine ter kupujemo samo blago domačega izdelka!

PEDAGOŠKI ZBORNIK ZA LETO 1932.

Ta publikacija Slov. Šol. Matice bo »Za uvode« v branje objavljenih sestavkov prinesla sledeče misli:

Mladinska matica

—mm Z 8. seje Mladinske matice.

1. Če bodo le pogoji sprejemljivi, se udeležijo tudi Mladinska matica razstave mladinske književnosti, ki jo priredi Narodni ženski savez to zimo po raznih mestih naše države.

2. Knjiga »Miklavževa noč« bo v štiri-barnem tisku zelo primernen dar za Miklavža, kakor tudi za Božič. Tudi tisti, ki želijo imeti knjigo šele o Božiču, jo lahko dobijo po znižani ceni pod pogojem, da jo naročijo v prednaročilu do 30. novembra t. l. Knjiga se plača šele ob prejemu.

3. Naklada »Našega roda« se določi na 20.000. Zaradi eventualnega ponatisa pa naj stavek stoji.

Vsebinska 1. številka »Našega roda«. »Naš rod« je dotiskan in se je začel razpošiljati. Vsebinska je sledeča: Oskar Hudales: Med vulkani in atoli. Albin Podjavoršek: Ko zadihala je njiva (pesem). Miško Kranjec: Krivica. France Bevk: Poslednje hruške. Bogomir Magajna: Racko Vrvohodec. * * * Bolni lev. Mile Klopčič: Prva domača naloga. Krava. (Pesem.) Anica Černejeva: Mamica išče svoje dete. (Prizorček.) France Vodnik: A. M. Slomšek. Štefan Schein: Jablana pripoveduje. Anka Levčeva: Domača lekarna. * * * Bezprizorni. Zdravstvene zapovedi za otroke. Bolha, uš in stenica. Ahačič: Pikapolonica. — Mladina piše. — Rebusi in uganke.

Marijan Bohinc je izdelal naslovno stran in vinjete. V ilustrativnem delu so zastopani še Božidar Jakac, France Gorše, Mira Kraljeva, Albert Sirk, Gaspari, Ahačičeva, Kocjančič pa sodeluje z lepo fotografijo »Prve težave«.

Ali ste že naročili knjigo »Tesla in razvoj elektrotehnike« od dr. L. Čermelja? Subskripcijski rok poteče 31. oktobra t. l. — Cena za kartonirane izvode 26 Din, za vezane 32 Din. Knjiga izide na finem papirju v velikem formatu in bo imela okoli 60 originalnih slik. — Naročila sprejema Mladinska matica v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

—mm Člani mladinske matice dobijo letos res izreden knjižni dar. Za 25-50 Din bo nudila Mladinska matica: 1. cel letnik »Našega roda«; 2. »Kresnice«; 3. knjigo realne vsebine; 4. prelepo pravljico »Brkonja Čeljustnik«, ki jo je napisal Bogomir Magajna in 5. krasno slikanico z besedilom. Knjiga izide v štiri-barnem tisku in bo res nekaj posebnega. — Tudi vse ostale knjige bodo bogato ilustrirane. — Kdor ne bo naročnik »Našega roda«, se bo skadal.

—mm Število naročnikov »Našega roda« raste prav razveseljivo naglo. Če napravijo še zadnje šole svojo dolžnost, pa dosežemo ali celo presežemo lansko naklado. Strah pesimistov je bil neopravičen. Celó v najbolj revnih krajih se je število naših naročnikov dvignilo, če je le prišlo poverjenstvo v roke agilnega tovariša. In nekaterim se moramo naravnost čuditi. Primerjave, ki jih bomo prinašali polagoma, bodo govorile jasno. Skoro v vseh rudniških krajih se je število naročnikov povečalo, zvišalo pa se je število članov MM

Letos je naneslo tako, da je Pedagoški Zbornik posvečen vitezu pedagoškega genija, domačim in tujim. Kajti preteklo je 300 let, kar je Komensky objavil svoj kopenski opus Didactica Magna, naš Janko Bezjak je obhajal 70-letnico rojstva, Kerschens-Steinerju dolgujemo še sedmino po njegovi smrti, 70 let je tega, kar je odšel v večnost Slomšek, 100 let od Goethejeve smrti in Springer je nedavno praznoval 50-letnico.

Ta dejstva so kakor kilometerski kamni ob beli cesti kulturnega stremeljenja, ki kulturni delavec v pedagoški provinci ne sme drveti kar mimo njih, ako noče neekonomsko trčati svojih sil ali pa biti kar flegmatik, češ: »kamorkoli, kakorkoli!« Saj za temi dejstvi stojijo močje, ki so s plugom svojega duha tako na globoko in velikopotezno zarezali »pedagoške«, to je semenu za oblikovanje človeka namenjene brazde, da ne smemo stati mlačno ob strani, ko jim življenje meri svojo nit in njihovo usodo.

Bistvo (raison d'être) učiteljevega in učiteljičinega dela v šoli pa izven šole ni tisto izvrševanje »dolžnosti«, ki je dostopno »racionaliziranju«, hočem reči »aparatu« službenih predpisov ter metodičnih navodil in ki je kajpa i potrebno. Najgloblji smisel njunega pravega delovanja je marveč v tem, da naklanjata človeku, »bližnjemu« (otroku, mladostniku, odraslec) čim več »požrtvovalne« ljubezni, da ga dvigata k sebi in mu pomagata iskati ter i najti samega sebe: to je doseči, da v njem — »kali, kar žlahtnega je, žene zale«, kakor je to nebeški lepo izrazil Prešeren.

To pa so najbolj centralni utrip našega bitja in žitja, ki se ne dajo urejati z odredbami ter z metodičnimi pravili v duše »montirati«, tudi ne ukazovati in prav tako ne naučiti! Ampak edinole tedaj jih v sebi obudiš, ako se ti duša na nepojmljiv način dotakne v posvečenem hipu duše takega človeka, ki mu je ta ljubezen (»pedagoški eros«) v neizčrpiljivi meri »dan« in lahko od svojega neizmerneza, krezovskega obilja daje i tebi.

Naj bi letošnji Pedagoški Zbornik ne ostal — glas vpijočega v puščavi! Našemu učitelju in učiteljici bi marveč naj bil — »mariage spirituel« (Bergson), to je nekakšna duhovna poroka s pedagoškim genijem! Vsakemu in vsaki! Letos, ko praznujemo neke vrste »pedagoško«, skoraj bi se dalo reči sveto leto v vzgojstvenem prizadevanju človeštva.

tudi v Mariboru in celó v Prekmurju. Učiteljstvo je pokazalo, da se zaveda pomena te naše mladinske ustanove.

—mm Mentorja zadnja številka (I/II), ki je pravkar izšla, poroča o knjigah Mladinske matice: Knjižnica Mladinske matice se razveseljivo množi in vsestransko lepo razvija. Letošnji knjižni dar, ki ga je mladina veselo sprejela v petem letu te prekoristne ustanove našega učiteljstva, obsega štiri knjige. V prvi vrsti rednih edicij so označene s številkami 16—19. Prva knjiga so Kresnice, letnik V., ki ga je uredil priznani in priljubljeni mladinski pisatelj Josip Ribičič. Urednik je zbral v tej knjigi 24 živečih pisateljev, ki pripadajo najrazličnejšim starostnim dobam. Vsak je prispeval po kratkem spomin ali zgodbo iz svojih otroških let, vsak po svoje s svojo značilno besedo, da morejo iz vsakega drobca pregledati in soditi njihovo osebnost, o kateri govorijo tudi faksimili podpisov. Radovednost mladih bralcev zadovoljijo v nemali meri dalje slike posameznih pisateljev, katere jim predstavljajo naši najrazličnejši upodabljalci umetniki. Albert Širok je v strnjenih vrstah oskrbel podatke o življenju in delu v knjigi sodelujočih. Tako moremo reči, da bodo letošnje Kresnice priljubljena knjiga, ki pride prav osnovni šoli in bo tudi v nižjih srednješolskih razredih dobro služila.

Tone in Maksim Gaspari sta prispevala še v besedi in risbi kratek razgled »Po svetlu«, ki kaže najvažnejše dogodke prejšnjega leta. — Druga knjiga vsebuje drugi del Bevkove avtoristične mladinske povesti. Lansko leto so naročniki spremljali »Lukca in njegovega škorca«, ko sta šla z materjo, ki je na ladji umrla, iz prelepe Vipavske doline v daljnjo Ameriko, da bi poiskala očeta. Letos, ko »Lukce išče očeta« sam v daljnem svetu, mu sledijo z nezmanjšanim zanimanjem do srečnega konca. »Botra z gričar«, ki jo je spisala Kristina Hafnerjeva, zasluži, da bi prišla v sleherni našo hišo, kjer naj bi se sprijaznili z njo otroci in odrasli in se ravnali po njenih naukih, ki jih tako prijetno podaja. V šoli bi prav lahko nadomeščala učno knjigo o higijeni in gospodinjstvu. Knjiga, ki jo moramo biti res veseli — Za najmanjše in najmlajše naročnike je Mladinska matica izdala četrto knjigo »Življenje hudobne kavke Katke«, ki ga v slikah riše Edo Deržaj. Samo naslove posameznih poglavij nam je povedal, zgodbo o kavki pa bere vsak sam po svoje s slik in prikaže pri tem svoj večji ali manjši prirovdniški talent. — To so za l. 1932. knjige, ki jih je izdala in založila Mladinska matica JUU — sekcijska za dravsko banovino in jih je natisnila Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Naše šolstvo.

PRVI SESTANEK UČITELJEV-VRNARJEV.

V soboto, dne 15. oktobra se je vršil prvi sestanek učiteljev-vrtnarjev za šolski srez Škofja Loka. Sestanek je bil kljub slabemu vremenu izredno dobro obiskan, kar priča, s kakšnim razumevanjem stremi učiteljstvo škofjeloškega sresa za razvoj šolskega vrtnar-

Katere zvezke bomo uvedli v šolskem letu 1932/33 v naše šole?

Za šolske naloge

zvezke Državne tiskarne po predpisu ministrstva prosvete, ki jih lahko vsakdo naroči v Učiteljski knjigarni v Ljubljani in podružnici Učiteljske knjigarne v Mariboru.

Za domače naloge in vaje

zvezke Učiteljske tiskarne, ki se prodajajo v korist naših Učiteljskih domov.

UČITELJSKA TISKARNA

reg. zadruga z omejj. zavezo

v Ljubljani

stva in po njem za dvig in popularizacijo šole.

Na sestanku je predaval nadzornik za šolske vrtove Andr. Skulj: »O smernicah šol. vrtnarstva«. Tovariš Kokalj, šol. upravitelj iz Poljan: »O organizaciji skupnega nabavljanja in zamenjavanja potrebnih sadik in semen«. Tov. Ivan Grum, šol. upravitelj iz Gabrka pa je govoril: »O vlogi šol. vrta pri pouku«.

V glavnem posnemamo sledeče misli: Šolski vrt glejmo kot učilnico novodobne šole, v kateri poučujemo z delom, ki nudi najlepšo priliko za uvajanje učencev za samodelavnost. Udejstvovanje na šolskem vrtu nudi najbolj neprisliljeno koncentracijo vsega šolskega pouka. Zavedajmo se, da je naša država nacionalno-agrarna, zato skušajmo ustvariti našim razmeram ustrežajočo novo šolo, v kateri naj bo poudarjena vzvišenost nacionalizma in agrarna realnost. Deca naj vzljubi svojo zemljo, ki jo preživlja, ki je kosček njene skupne zemlje — naše države. Vez pri taki vzgoji in pouku naj bo šolski vrt.

Za ureditev šolskih vrtov, da bodo ustrezali danim smernicam novodobne šole, je nujno potrebna organizacija skupnega dela, skupnega nabavljanja in medsebojnega zamenjavanja sadik, semen, sploh vseh vrtnarskih potrebščin.

Sestanek je posetil tudi sreski šolski nadzornik V. Zahraštnik, ki je z bodrilnim nagovorom vzpodbujal organizatorje tega pokreta k nadaljnjemu delu, želeč jim čim lepših uspehov v prospeh šol. vrtnarstva in šole.

V odbor so bili izvoljeni: J. Rojce, šolski upravitelj v Škofji Loki, za predsednika; I. Grum, šolski upravitelj v Gabrku, za tajnika; J. Kokalj, šolski upravitelj iz Poljan, za gospodarja, Kavčič, šol. upr. iz Mavčič, Mihelčič, šol. upr. iz Sela, Rebolj, šol. upr. iz Trate in Vidic, šolski upr. iz Reteč za odbornike.

Podrobno poročilo o razvoju novega pokreta nam je obljubljeno.

UPORABA ŠOLSKIH PROSTOROV PO DRUŠTVIH IN KULTUR. USTANOVAH.

Ker se pojavlja pogostokrat nesoglasje glede uporabe in oddaje šolskih prostorov v uporabo raznim kulturnim ustanovam in društvom, je odločila kraljevska banska uprava nastopno:

Po § 36. zakona o narodnih šolah se ne more šolsko poslopje uporabljati za nič drugega kakor za šolo in za namene, ki so v skladu z občim smotrom narodnih šol (§ 1.).

Razna društva in kulturne ustanove žele prirejati v šolskih prostorih akademije, gledališke predstave itd. ter s tem širiti prosveto v narodu. Ker dostikrat ni v kraju na razpolago drugih primernih prostorov, je potrebno urediti, kako je postopati v teh primerih, da ne bodo imeli krajevni šolski odbori zato večjih izdatkov.

Dovoljenja o uporabi šolskih prostorov za prireditve kulturnih društev se bodo oddajala pod sledečimi pogoji:

1. Dovoljenje za uporabo prostorov izda sresko načelstvo, ako ustreza prireditve § 1. zakona o narodnih šolah in predlagata uporabo upraviteljstvo šole in krajev. šolski odbor.

2. Društvu ali kulturni ustanovi se more dovoliti uporaba šolskih prostorov le tedaj, če ni moteno šolsko delo, tedaj izven učnega časa. Uporabo prostorov določijo šolski upravitelj skladno s krajevnim šol. odborom.

3. Društvo ali ustanova mora skrbeti za temeljito osnaženje vseh prostorov, ki jih je porabljalo, za potrebno kurjavo in razsvetljavo, ter se zavezati, da bo krilo stroške za pravo škodo, ki bi nastala ob priliki uporabe na poslopju ali inventarju.

4. Ako bi nastali pomisleki za požarno ali stavbno varnost poslopja ob priliki prireditve, je dovoljenje brezpogojno odkloniti.

5. Za vsako uporabo mora skleniti kraj. šolski odbor po izdaji dovoljenja po sreskem načelniku pismen dogovor z uporabnikom, ki naj obsega:

1. Kateri prostori se prepuščajo v uporabo in za katero dobo.

2. Kako se morajo po uporabi pospraviti, očistiti in zopet urediti.

3. Določitev odškodnine za uporabo ter obveza uporabnika za morebitna popravila škode, ki bi nastala ob uporabi prostorov.

Učiteljski pevski zbor JUU.

—pev. Koncert v Mariboru. Priprave za ta koncert, ki se bo vršil 5. novembra, so v polnem teku. Vsa organizacija koncerta je v rokah vodstva mariborskega Učiteljskega doma. Pevke in pevci, udeležite se polnoštevilno pev. tečaja 22. in 23. oktobra. Oba dneva bodo ves dan pevske vaje. Pričetek 22. okt. ob 9. uri.

Ekskurzijski odsek.

—eo Dež preprečil tovariški sestanek. Za zadnjo nedeljo na Sv. Gori določeni sestanek odbora in članov EO je onemogočilo deževje. Tudi krst svetogorske kočje se ni izvršil in je prestavljeno slavlje na nedoločen čas. — Po mnogih prijavah, ki jih je dobil odbor EO, bi bil nedeljski sestanek gotovo lepa manifestacija prijateljstva naših ekskurzistov. Posvetovalni sestanek EO bomo sklicali ob prvi priliki pravočasno.

—eo Smučarstvo in naše tovarišice. EO si je stavil ob svoji ustanovitvi v program tudi gojitev sporta. Predvsem hočemo zainteresirati naše članstvo za smučanje. Na objavo v zadnjem »Učiteljskem tovarišu«, da je na dnevnem redu svetogorskega zborovanja razgovor o smučarskem tečaju, nam je poslala tov. M. R. iz M. na Gorenjskem obširno in zanimivo pismo. Kot večletna smučarka in agilna članica in odbornica v domači smučarski organizaciji nam daje vpoštevavanja vredna strokovna navodila, za kar smo ji prav hvaležni. O njenih predlogih pa bomo razpravljali na seji EO.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

Šolski radio.

—r V torek, dne 25. oktobra bo predaval g. dr. V. Bohinec: Jugoslavija v kulturnem oziru. Pestra kakor v gospodarskem, je Jugoslavija tudi v kulturnem oziru. Na njenem ozemlju se srečajo različne kulturne sfere, različne veroizpovedi. Predavatelj vas bo opozoril na zemljepisne in zgodovinske nujnosti oziroma posledice te kulturne pestrosti, nato pa bo podal pregled našega šolstva in kulturnih institucij. II.—III.

V petek, dne 28. oktobra bo obravnaval g. Lojze Zupanc temo: »Učimo se varčevati po sledečih točkah: 1. Vzroki »hudič časov«. 2. Posledice vojne vihr. 3. Čemu štediti? — Razredna »Čebelica«. 4. Viri varčevanja. 5. Poštna hranilnica. 6. Blagostanje naše države. II.—III.

Dne 4. oktobra, je imel pred letošnjo prvo oddajo šolskega radia g. predsednik prof. Leopold André nagovor:

Draga mladina! — Cenjeno učiteljstvo! Po naklonjenosti kraljevske banke uprave in vodstva Radio-Ljubljana pričena oddaja šolskega radia pri JUU, sekciji za dravsko banovino v Ljubljani, z današnjo prireditvijo drugo leto svojega delovanja.

Odajali bomo zopet v torek in petek in sicer četrte ure prej kakor lansko leto, ker je nekaj šol radi konca pouka ob 11. uri izrazilo to željo. Na 11. uro začetka nismo mogli nastaviti — iz tehničnih vzrokov.

Naš odsek se trudi, da bi spravil svoje prireditve v sklad z učnimi načrti naših šol. Primerne naslove je objavil že nekajkrat v »Učiteljskem tovarišu« in vseh dnevnih časopisih, a je našel še vse premalo odziva.

Razširili bi tudi radi poročila za učence z opisi dogodkov na kmetih, ki zanimajo našo mladino, morebiti tudi z nasveti in kritikami naših prireditev od strani učiteljstva in tudi učencev:

Svojo nalogo bo odsek rešil zadovoljivo le tedaj, če bo našel vsestransko podporo in razumevanje pri učiteljstvu in učencih. V imenu odseka vljudo vabim učence in učiteljstvo k sodelovanju.

Pomen radia za šole in izobrazbo sploh — je znan. Na delo torej v prid šoli in vsej naši domovini!

delo za pripravo zborovanj in njegovo interno delo.

Iz tajniškega poročila je razvidno živahno delovanje v društvu. Poleg rednih zborovanj je deloval tudi pedagog, krožek, ki je priredil 5 predavanj.

Obračun, ki ga je podal blagajnik tovariš Jarh, izkazuje 70.600-96 Din denarnega prometa. Društvo je napram sekciji poravnalo vse svoje obveznosti. Tov. Šega je predlagal v imenu nadzornega odbora blagajniku absolutorij in zahvalo za njegov trud.

Sprejet je bil proračun za l. 1932/33. Članarina za sekcijo se ne spremeni in znaša Din 130 letno, za društvo pa se zniža od 40 Din na 20 Din, v skupnem znesku 150 Din letno, poročene učiteljice in upokojeanci plačajo letno 80 Din.

Po poročilu knjižničarja tov. Gobca ima društvena knjižnica 386 del, in sicer 182 pedagog, didaktičnih, 83 leposlovnih in 121 znanstvenih. Knjižnica je poleg naših naročena tudi na vse najmodernejše nemške pedagoške revije.

Tov. Volavšek je stavil predloge za reformiranje Učiteljske samopomoči, ki jih je izdelal poseben odsek. Predlogi bodo poslani odboru Samopomoči v izpolnitev glede finančnih in statističnih podatkov, potem pa naj jih objavi »Učiteljski tovariš«.

Ker učitelji, prideleni sreskim pisarnam, ne dobivajo stanarine, se stavi predlog sekciji, naj ona posreduje za ugodno rešitev tega vprašanja.

Ravnatelj celjske Glasbene Matice g. K. Sanein je predaval o glasbeni vzgoji mladine. G. predavatelj ni samo umetnik in virtuoz, nego tudi odličen pedagog in metodik. Prikazal je učitelja glasbe, ki ne uči samo, ampak tudi vzgaja, ki mora poleg temeljitega znanja imeti tudi ljubezen in veselje do stvari, upoštevati psihološke in fiziološke momente ter utrjevati voljo in vzgojevati značaj. Podal je smernice za pouk violine, ki jih bo učiteljstvo s pridom upoštevalo. Mladi vijolinski virtuoz Miran Viher je umetniško zaigral Griegovo sonato in si na mah osvojil srca poslušalk in poslušalcev. Umetniški užitek je še povečal diskretno spremljevanje pianistke ge. Saneinove. Članstvo je z viharim aplavzom nagradilo umetnike, ki so pripomogli k tako lepemu zaključku učiteljskega zborovanja.

Gosak, predsednik. Pogačnik, tajnik.

—k Božidar Jakac. Te dni je izšla v založbi Umetniške matice umetniška monografija našega popularnega slikarja Božidarja Jakca. Knjiga je velikega formata v platno vezana ter obsega poleg obširnega teksta, ki ga je napisal esejist Dr. Dobida eno večbarvno sliko Novega mesta ter osmestdeset celostanskih reprodukcij njegovih del na finem papirju. Cena tej izredno opremljeni knjigi je 100 Din, učiteljstvo pa ima 10% popusta in lahko plača naročnino v dveh obrokih. Naroča se pri: Umetniški matici, Ljubljana, Poljanski nasip 12.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnništva. Književno prilogo krasiti sliki mojstra Mateja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovodje Hubadove župe JPS Zorka Prelovca.

—k Zbori, VIII. letnik št. 4. List ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovec: »Sedem si rož porezala mi« (moški zbor). — S. Santel: »Trojno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah, srce« (mešani zbor). Stevilki je solospjev prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Nov